

ROZMYŚLANIE
O KRÓLESTWIE NIEBIOS I ZIEMI
ORAZ O MOCY
NAJWYŻSZEGO BOGA

ABD ALLAH BIN MUHAMMAD AL-MUNIF
MUHAMMAD BIN ALI AL-ARFADŹ

ROZMYŚLANIE
O KRÓLESTWIE NIEBIOS I ZIEMI
ORAZ O MOCY
NAJWYŻSZEGO BOGA

TŁUMACZENIE Z JĘZYKA ARABSKIEGO:
PRZEMYSŁAW ZIÓŁKOWSKI

MUZUŁMAŃSKI ZWIĄZEK RELIGIJNY W RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
NAJWYŻSZE KOLEGIUM MUZUŁMAŃSKIE
WROCŁAW 1440/2019

Tytuł oryginału: *At-Tafakkur fi malakut as-samatat tal ard la qudrat Allah Ta'ala*

Źródło: Al-Kitabat al-Islamijja, www.ktibat.com

Tłumaczenie: Przemysław Ziółkowski

Inicjatywa i konsultacja teologiczna: Mufti Rzeczypospolitej Polskiej Tomasz Miśkiewicz

Korekta: Musa Çaxarxan Czachorowski

Ilustracja na okładce: Iryna Malinska

© Copyright for the Polish translation by Przemysław Ziółkowski, 1440/2018

© Copyright for the Polish edition by Muzułmański Związek Religijny.

Najwyższe Kolegium Muzułmańskie, 1440/2019

15-207 Białystok, ul. Piastowska 13 F

tel./fax (+48) 85 732 40 23,

tel. kom. (+48) 605 612 137

e-mail: mzm@mzm.pl, www.mzm.pl

Rekomendowane dla szerokiego kręgu czytelników

Wszystkie prawa zastrzeżone

Wydanie pierwsze

ISBN 978-83-65802-19-4

Skład, druk, oprawa:

Agencja Wydawnicza ARGi s.c.

ul. Wodzisławska 16, 52-017 Wrocław

www.argi.pl

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

W IMIĘ BOGA MIŁOSIERNEGO, MIŁOŚCIWEGO

WSTĘP

Chwała niech będzie Bogu Najwyższemu! Wychwalamy Go, zwracamy się doń o pomoc i prosimy Go o przebaczenie. Szukamy u Boga ochrony przed złem naszych dusz oraz popełnianiem złych uczynków. Nikt nie sprowadzi z drogi prostej tego, kogo prowadzi Bóg, i nikt nie poprowadzi drogą prostą tego, kogo Bóg z niej sprowadza. Wyznaję, że nie ma bóstwa prócz Boga Jedynego, i wyznaję, że Muhammad jest Jego poddanym i posłańcem.

„O wy, którzy wierzycie! Bójcie się Boga tak, jak należy! I nie umierajcie inaczej, niż będąc Mu całkowicie poddani”¹.

„O ludzie! Bójcie się waszego Pana, który stworzył was z jednej istoty i stworzył podobną jej do pary. Z nich dwojga rozprowadził wielu mężczyzn i kobiet. Czujcie Boga, w imię którego zwracacie się do siebie wzajemnie, i szanujcie węzły pokrewieństwa”².

1 Koran, 3:102. Wszystkie wersety z Koranu w tłumaczeniu Musy Çaxarxana Czachorowskiego, NKM MZR w RP, Białystok 2018 [przyp. wydawcy].

2 Koran, 4:1.

„O wy, którzy wierzycie! Bójcie się Boga i mówcie słowa właściwe! Bóg naprawi wasze działania i przebaczy wam wasze grzechy. A kto słucha Boga i Jego Wysłannika, ten odniósł zwycięstwo wielkie”³.

Zaprawdę, najlepszą mową jest mowa Boga Najwyższego, a najlepszym wzorem jest postępowanie Muhammada, niech będzie z Nim pokój i miłosierdzie. Najgorszymi aktami czci są te wymyślone, są bowiem herezją. Każda herezja to zbłądzenie, zaś zbłądzenie prowadzi do Ognia Piekelnego. Boże, pobłogosław Muhammada, Jego rodzinę, w tym żony i potomstwo.

Niniejsza publikacja jest treścią wykładu wygłoszonego w meczecie Emira Turkiego Bin Abd Allaha, który przez kilku braci został uznany za warty opublikowania. Proszę Boga, by niniejsza książka przyniosła pożytek – wszakże On jest zdolny to sprawić – a wysiłek włożony w jej napisanie uznał za dzieło spełnione jedynie dla Jego zadowolenia. Naszą prośbę kończymy wychwaleniem Boga, Pana Światów i modlitwą o błogosławieństwo dla naszego Proroka Muhammada, Jego rodziny i wszystkich Jego towarzyszy.

Muhammad Bin Ali al-Arfadz

3 Koran, 33:70-71.

Święty Koran wspomina o rozmyślaniu (*at-tafakkur*) w siedemnastu wersetach

Oto wybrane z nich:

„Twój Pan natchnął pszczoły, aby osiadały w górach, na drzewach i w tym, co wznoszą ludzie. Potem odżywiają się wszelkimi owocami i podążają łatwymi drogami swego Pana. Z ich wnętrza wychodzi napój o różnych kolorach, w którym jest uzdrowienie dla ludzi. Zaprawdę, w tym jest znak dla tych, którzy się zastanawiają”⁴.

Tym znakiem jest stworzenie malutkiej pszczoły, której Bóg nadał niezwykle umiejętności. Stworzył dla niej łąki, z których pszczoła powraca do swojego zbudowanego zgodnie z instrukcjami Bożymi domu. Z jej wnętrzości wypływa smaczny miód o różnych barwach w zależności od łąk i roślin, z których zbierała nektar. Poza walorami smakowymi miód ma także właściwości lecznicze. To dowód wspaniałej Opatrzności Bożej oraz Jego nieskończonego Miłosierdzia wobec Jego sług. Prowadzi to do wniosku, że nikt prócz Niego nie zasługuje na uwielbienie i do nikogo innego nie należy zanosić modlitw.

At-tafakkur można w skrócie zdefiniować jako spojrzenie i refleksję nad obserwowanym obiektem. Ar-Raghib al-Isfahani określił rozmyślanie jako „działanie siły myśli zgodnie ze spojrzeniem rozumu”. Rozmyślanie polega na badaniu rzeczy w celu poznania prawdy o nich, zaś według klasycznej definicji słowo to oznacza dogłębne spojrzenie na rzecz.

4 Koran, 16:68-69.

Z punktu widzenia koranicznej etyki muzułmańskiej, rozmyślanie to spoglądanie przez człowieka na rzecz połączone z refleksją i zadumą, co ma wzmocnić pozytywne ludzkie cechy i stłumić dążenie do zła i zepsucia. Egzegeci tłumaczą słowa Boga: „Tak Bóg objaśnia wam Swoje znaki. Być może, wy się zastanowicie”⁵ w następujący sposób: Bóg wyjaśnia wam znaki, abyście zastanowili się nad życiem doczesnym i ostatecznym, uniknęli tego, co może wam przynieść nieszczęście w jednym lub drugim, wypracowali szlachetne cechy moralne godne ludzi wierzących, poznali panujące w obu światach zasady, zrozumieli ich sens i znaczenie oraz trzymali się tego, co przynosi pożytek, i unikali tego, co nie przynosi ani szkody, ani pożytku lub przynosi więcej szkody niż pożytku.

„Nie! Przysięgam na ustawienie gwiazd, a to jest, gdybyście tylko wiedzieli, przysięga potężna!”⁶

„Na gwiazdę spadającą!”⁷

„Przysięgam na niebo pełne gwiazdozbiorów”⁸

„Na niebo pełne dróg gwiazdzistych”⁹

„Na niebo z powracającym deszczem”¹⁰

Kilkadziesiąt wersetów Księgi Boga odnosi się do różnych zjawisk astronomicznych zachodzących na niebie i znajdujących się w nim znaków – nocy, dnia, księżyca i planet. Te wspaniałe cuda, wymienione w Wielkim Koranie, zostały opisane przez posługującą się dowodami naukę, co powiększa wiarę muzułmanina w Godnego Chwały Stwórcę i Jego wszechmoc, dzięki czemu zabiega o Jego zadowolenie i unika Jego gniewu.

5 Koran, 2:219.

6 Koran, 56:75-76.

7 Koran, 53:1.

8 Koran, 85:1.

9 Koran, 51:7.

10 Koran, 86:11.

Przekazy i słowa uczonych na temat rozmyślenia

Już pierwsi uczeni i myśliciele społeczności muzułmańskiej zwracali uwagę na szczególne znaczenie prawidłowego rozmyślenia:

- Szejk Abu Sulajman ad-Darani powiedział: „Gdy wychodzę z domu, w każdej rzeczy, na którą pada mój wzrok, widzę łaskę i biorę z niej jakąś mądrość”.
- Biszr Bin al-Haris powiedział: „Gdyby ludzie rozmyślali nad wielkością Boga, nigdy nie łamaliby Jego nakazów”.
- Al-Fudajl Bin Ajjad powiedział: „Rozmyślanie to zwierciadło pokazujące twoje dobre i złe uczynki”.
- Imam Asz-Szafi’i powiedział: „Niech milczenie pomaga wam w mowie, a rozmyślanie w dedukcji”, a także: „Właściwe spojrzenie na sprawy to ratunek przed pychą, zdecydowanie w opinii to ratunek przed ignorancją i żalem, obserwacja i rozmyślanie budują zdecydowanie i przemyślność, zaś radzenie się mądrych ludzi świadczy o niezłomności duszy i wielkiej bystrości. Pomyśl więc, zanim podejmiesz decyzję, zastanów się dobrze, zanim kogoś zaatakujesz, i zasięgnij porady, zanim podejmiesz jakiś krok”.
- Abu Sulajman powiedział: „Przyzwyczajajcie wasze oczy do płaczu, a serca do rozmyślenia”.
- Ibn al-Qajjim powiedział: „Najskuteczniejszym lekarstwem jest rozmyślanie o tym, o czym należy. Z kolei rozmyślanie o czym nie należy,

to brama do każdego zła. Kto rozmyśla o tym, o czym nie należy, traci najbardziej pożyteczne rzeczy na rzecz bezużytecznych. Rozmyślanie, refleksja, wola i zapamiętywanie to cechy duszy, które należy pielęgnować w pierwszej kolejności. To one oddalają lub zbliżają cię do twego Boga, jedynego Obiektu Czczenia, Którego bliskość i zadowolenie z siebie są warunkiem dostąpienia szczęścia, a oddalenie od Niego i Jego gniew na siebie to największe nieszczęście, jakie może cię spotkać. Kto jest podły i nikczemny w swoich myślach, ten jest taki w każdej sprawie”.

- Przekazano, że pewnego razu władca wiernych Omar Bin Abd al-Aziz siedział wśród swoich towarzyszy i wnet zapłakał. Gdy spytano go o powód, odparł: „Pomyślałem o życiu doczesnym, jego przyjemnościach i namiętnościach. Zanim jakkolwiek przyjemność się skończy, gorycz mąci ją i zaburza. Zaprawdę, jest w tym wielka mądrość dla tych, którzy o tym pamiętają”.
- Al-Hasan powiedział: „Najlepszymi dziełami są pobożność i rozmyślanie”, a także: „Rozmyślanie przez godzinę jest lepsze od modlenia się przez całą noc”.
- Omar Bin Abd al-Aziz powiedział: „Rozmyślanie o łaskach Boga to najlepszy akt czci”.
- Ibn Abbas powiedział: „Rozmyślajcie o wszystkim z wyjątkiem osoby Boga”.
- Przekazał Abd Allah Bin Utba: „Spytałem Umm ad-Darda, jaki był najlepszy z czynów spełnianych przez (jej męża) Abu-d-Dardę. Odparła, że rozmyślanie i czerpanie mądrości”.
- Przekazał Amir Bin Abd Qajs: „Słyszałem nie jednego, nie dwóch i nie trzech towarzyszy Muhammada, którzy mówili, że rozmyślanie to światło wiary”.

- Al-Hasan napisał do Omara Bin Abd al-Aziza: „Wiedź, że rozmyślanie zachęca do czynienia dobra, a żal za popełnienie zła zachęca do porzucenia go. Rzeczy przemijające, jakby nie były liczne, nie równają się wiecznym, choćby ich zdobycie było ciężkie, a wytrzymanie krótkiego, przerywanego znoju, po którym następuje długi odpoczynek, jest lepsze od krótkiego odpoczynku, po którym następuje wieczny znój”.
- Muhammad Bin Ka’b al-Qurazi powiedział: „Wolę recytować przez całą noc aż do rana na okrągło sury Trzęsienie ziemi i Nieszczęście, nie recytując niczego innego i rozmyślając o nich, niż szybko przeczytać cały Koran”.
- Ibn Abbas powiedział: „Dwa krótkie *rakaty* odmówione z refleksją są lepsze od modlitwy nocnej odmówionej bez udziału serca”.
- Sufjan Bin Ujajna mawiał: „Człowiek myślący czerpie mądrość z każdej rzeczy”.
- Pewien poeta powiedział:

*Zaprawdę, ujrzałem to, do czego prowadzi żywot doczesny,
Toteż ze strachu porzuciłem to, com wcześniej miłował,
Rozmyślałem nad życiem i światem doczesnym,
Z którego wszystko kiedyś przeminie,
Lecz wcześniej będzie sprawdzianem dla jego mieszkańców.
Każdy człowiek zajęty swoimi sprawami,
Dąży do najwyższych i najchwalebniejszych siedzib,
Lecz to one runą jako pierwsze,
Jego wady mieszają się z zaletami,
Nie ma różnicy między lamentem a radością.*
- Al-Ghazali powiedział: „Rozmyślanie to świetlista lampa, podstawa percepcji, sieć, w którą łapie się nauki, i wędka, którą łowi się wiedzę i zrozumienie”.

Korzyści z rozmyślenia

1. To droga prowadząca do zadowolenia Najwyższego Boga i umiłowania Go.
2. Rozmyślenie poszerza pierś i przynosi sercu spokój.
3. Rozmyślenie prowadzi do bogobojności.
4. Rozmyślenie daje mądrość i ożywia serca.
5. Rozmyślenie nad żywotami dawnych ludzi pozwala na wzięcie z nich przykładu.
6. Rozmyślenie to wielka wartość intelektualna, dzięki której jednostki zdobywają mądrość, a narody rozwijają się.

Spoglądanie na królestwo niebios i ziemi i Moc Najwyższego Boga

Święty Koran wyraźnie zwraca uwagę człowieka na dowody wiary i wzywa go do rozmyślenia nad tajemnicami niebios, wskazującymi na ich Stwórcę. W Świętym Koranie jest wiele wersetów opisujących tajemnice nieba. Przedstawienie ich wraz z niuansami naukowymi jest połączone z wezwaniem do wiary i religii jako obowiązku człowieczeństwa decydującego o jego losie. Bóg Najwyższy mówi:

„Czyż oni nie patrzyli na niebo nad nimi? Jak je zbudowaliśmy i ozdobiliśmy i że nie ma w nim żadnych pęknięć?”¹¹.

„Powiedz: «Spójrzcie, oto, co jest w niebiosach i na ziemi!» Jednak ani znaki, ani ostrzeżenia nie pomogą ludziom, którzy nie wierzą”¹².

„Czy oni nie dostrzegają niczego w królestwie niebios i ziemi i we wszystkim, co stworzył Bóg? Być może, zbliża się już ich termin. W jakież więc po tym opowiadanie oni uwierzą?”¹³.

„I uczyniliśmy niebo sklepieniem ochraniającym, ale oni odwracają się od tych znaków”¹⁴.

11 Koran, 50:6.

12 Koran, 10:101.

13 Koran, 7:185.

14 Koran, 21:32.

Jak wygląda droga przemyśleń i jak nią kroczyć

Aby w sercu człowieka pojawiła się autentyczna, głęboka refleksja, musi ono być oświetlone obecnym z natury światłem Bożym. Owocne przemyślenia pojawiają się także dzięki próbom, nauce i praktyce. Człowiek przyzwyczaja się do refleksji i rozważań, które dzięki częstotliwości i regularności stają się jego naturą. Rozmyślaniom sprzyja cisza i spokój, przez które myśli dochodzą do horyzontów intelektu. Asz-Szafi' i powiedział: „Niech milczenie pomaga wam w mowie, a rozmyślanie w dedukcji”.

Jednakże nie każde milczenie prowadzi do cnoty rozmyślań, albowiem człowiek może milczeć z powodu ignorancji, tępoty lub roztargnienia. Toteż Al-Hasan powiedział: „Milczenie, które nie jest rozmyślaniem, to w istocie nieuważa”.

Cóż jest lepszą okazją do rozmyślań niż recytacja wersetów Świętego Koranu, z których każdy jest pełen tajemnic, wskazówek i mądrości? Al-Ghazali zalecał, by wierny wielokrotnie powtarzał werset, nad którym chce rozmyślać, albowiem w każdym jego słowie znajdują się liczne tajemnice. Przeczytanie jednego wersetu z refleksją, przemyśleniem i zrozumieniem jest lepsze od długiego, lecz bezrefleksyjnego czytania. Al-Ghazali powiedział także: „Spójrz na Królestwo Boże, a ujrzysz cuda chwały i potęgi. Nie myśl jednak, że spojrzenie na nie polega na skierowaniu wzroku na błękit nieba i światło ciał niebieskich, albowiem zwierzęta spoglądają na nie tak samo jak ty. Gdyby o to chodziło, wówczas Bóg nie pochwaliłby Abrahama słowami:

«I tak pokazaliśmy Abrahamowi królestwo niebios i ziemi, aby był wśród pewnych w wierze»¹⁵.

Wszystko, co można osiągnąć poprzez zmysł wzroku, Koran określa mianem *al-mulk* i *asz-szahada*, zaś to, czego wzrok nie może osiągnąć, mianem *al-ghajb* i *al-malakut*. Nikt nie może ogarnąć niczego swoją wiedzą, chyba że za pozwoleniem Boga. On zna to, co niewidzialne, i pokazuje niektóre spośród rzeczy niewidzialnych jedynie wybranym posłańcom”.

Człowiek rozmyślający jest mocno związany z tym, co prowadzi do Boga, wspomina Go, jest stale świadom Jego obecności i obawia się Go. Rozmyślanie jest zatem niczym przewodnik prowadzący po drodze prostej, drodze Pana, niepozwalający człowiekowi z niej zbroczyć.

15 Koran, 6:75.

Praktyczne przykłady rozmyślenia z życia Proroka, niech będzie z Nim pokój i miłosierdzie

1. Relacjonował Abd Allah Ibn Mas'ud, niech Bóg będzie z niego zadowolony:

Pewnego razu Prorok, niech będzie z Nim pokój i miłosierdzie, powiedział mi:

– Recytuj (Koran).

– Mam recytować tobie Koran, gdy to tobie został objawiony?! – odparłem.

– Chcę usłyszeć go od kogo innego.

Wtedy zacząłem recytować surę An-Nisa, Kobiety. Gdy doszedłem do wersetu: „Cóż będzie, gdy My przyprawimy świadka z każdego narodu i przyprawimy ciebie jako świadka przeciwko nim?”¹⁶, Prorok powiedział: „Wystarczy”, a jego oczy były pełne łez¹⁷.

2. Relacjonował Huzajfa, niech Bóg będzie z niego zadowolony:

Pewnej nocy modliłem się za Prorokiem, niech będzie z Nim pokój i miłosierdzie. Zaczął recytować surę Al-Bakara, Krowa. „Zrobi pokłon (*ruku*) po wyrecytowaniu stu wersetów” – pomyślałem sobie, jednak (po wyrecytowaniu stu wersetów) Prorok kontynuował. „Wyrecytuje ją do końca, po czym zrobi pokłon” – pomyślałem sobie, lecz Prorok po zakończeniu jej zaczął surę An-Nisa, Kobiety, a po niej Al Imran, Rodzina Imrana.

¹⁶ Koran, 4:41.

¹⁷ Al-Buchari, 4582; Muslim, 800.

Recytował spokojnie i bez pośpiechu. Gdy recytował werset, w którym jest wychwalanie Boga, wychwalał Boga. Gdy recytował werset, w którym jest prośba, kierował prośbę do Boga. Gdy recytował werset, w którym jest prośba o ochronę przed złem, prosił o ochronę przed złem. Dopiero po tym zszedł do pokłonu, w którym powtarzał: „Chwała Panu Wielkiemu”. Pokłon trwał mniej więcej tyle, ile stanie (z recytacją). Następnie podniósł się, powiedział: „Niech Bóg usłyszy tego, kto Go wychwala” (według innego *hadisu* powiedział też: „Panie nasz, Tobie chwała!”), po czym stał mniej więcej tak długo, ile był w pokłonie. Następnie wykonał pokłon do ziemi (*sudżud*) i powiedział: „Chwała Bogu Najwyższemu”, po czym trwał w pokłonie mniej więcej tyle, ile trwało stanie¹⁸.

3. Dobrze jest, byśmy pamiętali, że gdy Połaniec, niech będzie z Nim pokój i miłosierdzie, wstawał na modlitwę nocną i czuwanie, robił ablucję, czyścił zęby *mistakiem*, spoglądał na niebo, po czym recytował słowa Najwyższego Boga z sury Al Imran, Rodzina Imrana: „Zaprawdę, w stworzeniu niebios i ziemi, w przemienianiu się nocy i dnia są znaki dla ludzi rozumiejących, dla tych, którzy wspominają Boga, stojąc i siedząc, i leżąc na boku, i rozmyślają nad stworzeniem niebios i ziemi, i mówią: «Panie nasz, nienadaremnie stworzyłeś to wszystko. Chwała Ci! Zbaw nas od kary ognia!»”¹⁹, po czym przystępował do modlitwy²⁰. Gdy recytował te wersety, mówił także: „Biada temu, kto wypuszcza z ust te wersety, lecz nie zastanawia się nad nimi!”.

Rozmyślanie nad stworzeniem niebios i ziemi to refleksja nad stworzeniem i dostrzeganie dowodów na jedność Boga, Jego moc, wszechwiedzę i mądrość. Wzmacnia to wiarę i zwiększa pewność, a w rezultacie czyni cześć oddawaną Bogu bardziej gorliwą. Przekazano, że Bilal, niech Bóg bę-

18 Muslim, 772.

19 Koran, 3:190-191.

20 Al-Buchari, 4569; Muslim, 763.

dzie z niego zadowolony, przyszedł do Pośłańca Boga, niech będzie z nim pokój i miłosierdzie, by wezwać go na modlitwę poranną, i zastał go płaczącego. Spytał Proroka: „Pośłańcu Boga, czemu płaczesz? Przecież Bóg wybaczył ci wszystkie przeszłe i przyszłe grzechy!” Prorok odparł: „Ależ Bilalu, jak mogę nie płakać, skoro Bóg objawił mi tej nocy następujące wersety: »Zaprawdę, w stworzeniu niebios i ziemi i w kolejnej zmianie nocy i dnia są znaki dla tych, którzy posiadają rozum [...]«. Biada temu, kto je recytuje, a nie zastanawia się nad nimi!”²¹.

Pewnego razu spytano imama Al-Ałża'iego: „Na czym polega zastanawianie się nad tymi wersetami?” Odparł: „Na recytowaniu ich ze zrozumieniem”. Al-Ałża'i wskazał na prawidłowe zrozumienie treści wersetów, po którym powinna nastąpić reakcja w postaci podziękowania Bogu, poddania się Mu i oddania Mu czci. To dlatego Sufjan Ibn Ujajna mawiał często: „Człowiek myślący czerpie mądrość z każdej rzeczy”.

To wszystko potwierdza historia przekazana przez Ibn Abbasa, niech Bóg będzie z niego zadowolony: „Pewnego razu nocowałem u mojej ciotki Majmuny. (Wieczorem) Poślaniec Boga porozmawiał trochę z żoną, po czym położył się spać. Gdy nastąpiła ostatnia jedna trzecia część nocy, usiadł, spojrział w niebo i powiedział: »Zaprawdę, w stworzeniu niebios i ziemi i w kolejnej zmianie nocy i dnia są znaki dla tych, którzy posiadają rozum«, po czym zrobił ablucję, umył zęby i pomodlił się jedenaście *rakatów*. Gdy Bilal wezwał na modlitwę, odmówił dwa *rakaty*, po czym wyszedł na modlitwę poranną”²².

21 As-Sujuti w Ad-Durr al-Mansur (2/409) przypisuje *hadis* Abd Bin Hamidowi. Przytaczają go również Ibn Abi ad-Dunja, Ibn al-Munzir, Ibn Hibban w *Sahih*, Ibn Mardałajh, Al-Isfahani w *At-Tarhib* oraz Ibn Asakir.

22 Al-Buchari, 4569; Muslim, 763.

Korzyści z rozmyślenia

Rozmyślanie przynosi dojrzały, smaczny i stale rosnący owoc. Dzięki niemu człowiek unika wszystkiego, co niedobre i brzydkie, a dąży do tego, co piękne i wartościowe.

Dzięki rozmyślaniu człowiek jest stale świadom potęgi i wielkości Boga oraz wielości Jego łask i cudów.

Dzięki rozmyślaniu człowiek jest dumny z relacji z Bogiem, przed Którym obliczem się korzy i nie poniża się przed nikim innym.

Dzięki rozmyślaniu człowiek robi więcej aktów czci i zbliża się do Boga.

Dzięki rozmyślaniu uwydatniają się szlachetne cechy człowieka i zanikają cechy podłe i nikczemne. Dlatego Biszr al-Hafi powiedział: „Gdyby ludzie rozmyślali nad wielkością Boga, nigdy nie łamaliby Jego nakazów”.

Według Al-Ghazalego owocem rozmyślenia jest poszerzenie wiedzy. Jeśli człowiek opanował pewne dziedziny wiedzy, łatwo będzie mu opanować kolejne, albowiem jedna dziedzina jest produktem innych. I tak po opanowaniu kolejnych opanuje jeszcze inne, dzięki czemu rozmyślanie niezwykle poszerza horyzonty intelektualne.

Jakże pięknie Asz-Szafi'i opisał owoce rozmyślenia: „Właściwe spojrzenie na sprawy to ratunek przed pychą, zdecydowanie w opinii to ratunek przed ignorancją i zalem, obserwacja i rozmyślanie budują zdecydowanie i przemyślność, zaś radzenie się mądrych ludzi świadczy o niezłomności du-

szy i wielkiej bystrości. Pomyśl więc, zanim podejmiesz decyzję, zastanów się dobrze, zanim kogoś zaatakujesz, i zasięgnij porady, zanim podejmiesz jakiś krok”.

Skoro rozmyślanie ma taką wartość i przynosi tak cenne owoce, jakże wielką stratę ponosi człowiek, który nie dostał tej łaski.

Przekazano, że Al-Hasan wyrecytował słowa Najwyższego: „Odsunę od Moich znaków tych, którzy wywyższają się na ziemi bez jakiegokolwiek prawa! Nawet jeśli oni zobaczą jakikolwiek znak, to w niego nie wierzą; jeśli zobaczą drogę prawości, to nie wybiorą jej za swoją drogę; jeśli jednak zobaczą drogę błędu, to będzie droga, którą wybiorą. Oni bowiem uznali Nasze znaki za kłamstwo i nie zważali na nie”²³, po czym powiedział, że wymienione w tymże wersecie „odsunięcie” polega na tym, że Bóg Godny Chwały odsuwa tych nieszczęśników od rozmyślenia o Nim.

Bóg Najwyższy powiedział także: „Pytać cię będą o wino i gry hazardowe. Powiedz: «W obydwu jest wielki grzech, ale i pewien pożytek dla ludzi. Grzech jednak jest większy od pożytku». Zapytają cię, co mają rozdać. Powiedz: «To, co wam zbędne». Tak Bóg objaśnia wam Swoje znaki. Być może, wy się zastanowicie nad życiem tego świata i życiem ostatecznym. Zapytają cię o sieroty. Powiedz: «Najlepszą rzeczą jest to, co uczynicie dla ich dobra. Jeśli łączycie się z nimi, to są waszymi braćmi». Bóg wie, kto czyni nieprawość, a kto czyni dobro, i gdyby Bóg zechciał, to mógłby sprowadzić na was trudności. Zaprawdę, Bóg jest Potężny, Mądry!”²⁴. Bóg wzywa ludzi do zastanowienia się nad Jego prawem, aby uświadomili sobie, że w Jego nakazach są korzyści zarówno w wymiarze doczesnym, jak i ostatecznym, a także do rozmyślenia o życiu doczesnym i jego szybkim przemijaniu oraz życiu ostatecznym – ostatecznej siedzibie rozliczenia – i jego wieczności.

²³ Koran, 7:146.

²⁴ Koran, 2:219-220.

Bóg Najwyższy powiedział również: „Gdybyśmy zesłali ten Koran na górę, to zobaczyłbyś ją pokornie rozpadającą się ze strachu przed Bogiem. Takie są przypowieści, które przytaczamy ludziom: być może, oni się zastanowią!”²⁵, to jest zastanowią się nad Jego wersetami, gdyż rozmyślanie nad nimi otwiera przed człowiekiem skarbcę wiedzy, pokazuje mu drogi dobra i zła i odsuwa go od złych cech moralnych. Cóż przynosi większą korzyść człowiekowi niż rozmyślanie nad Koranem i znaczeniem jego wersetów!

Inne wersety w tym temacie: „Bóg jest Tym, który podporządkował wam morze, aby pływały po nim statki na Jego rozkaz, i abyście poszukiwali Jego hojności. Być może, będziecie wdzięczni! I On podporządkował wam w niebiosach i na ziemi wszystko, co pochodzi od Niego. W tym są znaki dla ludzi, którzy się zastanawiają!”²⁶, wskazują, że stworzenie, uporządkowanie i podporządkowanie człowiekowi tego wszystkiego, to dowód na wszechmoc Boga. Porządek i perfekcja, z którymi został stworzony wszechświat, potwierdzają Jego mądrość i wiedzę; ogrom wszechświata i bezlik zamieszkujących go stworzeń wskazują na szerokość Jego Królestwa i absolut Jego władzy; posiadanie przez te stworzenia różnych właściwości i istnienie przeciwieństw wskazują na to, że co On zechce, to czyni; liczne dary i korzyści zarówno duchowe, jak i materialne wskazują na Jego wszechogarniające miłosierdzie, łaskę i dobroć. To wszystko razem wskazuje na to, że On jest Bogiem Jedynym, jedynym obiektem czci, poddania i miłości oraz to, że Jego posłańcy przyszli z prawdą. To jasne dowody rozumowe, niepozostawiające żadnej wątpliwości.

Prosimy Boga o sukces i prowadzenie drogą prostą.

25 Koran, 59:21.

26 Koran, 45:12-13.

SPIS TREŚCI

Wstęp	5
Święty Koran wspomina o rozmyślaniu	7
Przekazy i słowa uczonych na temat rozmyślania	9
Korzyści z rozmyślania	12
Spoglądanie na królestwo niebios i ziemi i Moc Najwyższego Boga	13
Jak wygląda droga przemyśleń i jak nią kroczyć?	14
Praktyczne przykłady rozmyślania z życia Proroka, niech będzie z Nim pokój i miłosierdzie	16
Korzyści z rozmyślania	19

Zapraszamy
do lektury książek i czasopism
wydawanych przez
Najwyższe Kolegium Muzułmańskie MZR w RP

Biblioteka tatarska on-line
www.bibliotekatatarska.pl

Biblioteka muzułmańska on-line
www.bibliotekamuzulmanska.pl